

การวิเคราะห์การดำเนินธุรกิจสีขาวในทัศนะพุทธจริยศาสตร์
ของสถานประกอบการในพื้นที่อำเภอเมือง จังหวัดหนองบัวลำภู*
An Analyze White Business Operations from the Perspective
of Buddhist Ethics of Enterprises in Mueang District
Nong Bua Lamphu Province

วัลย์ลดา รัตนิศิริวรากorns, พระครูภาวนาโพธิคุณ, จรัส สีภา¹ และพระมหาสากล สุกรมณี²

Wallada Ratthanasiriwarakorn, Phrakhrh Bhavanabodhikun, Jaras Leeka

and Phramaha Sakon Suparamethee

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตขอนแก่น¹

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด²

Mahachulalongkornrajavidyalaya University, Khon Kaen Campus, Thailand

Mahamakut Buddhist University, Roi Et Campus, Thailand

Corresponding Author, E-mail: Smileprint_2000@hotmail.co.th

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาการดำเนินธุรกิจสีขาวของสถานประกอบการในพื้นที่อำเภอเมือง จังหวัดหนองบัวลำภู 2) ศึกษาหลักพุทธจริยศาสตร์ในการดำเนินธุรกิจสีขาว 3) วิเคราะห์การดำเนินธุรกิจสีขาวในทัศนะพุทธจริยศาสตร์ของสถานประกอบการในพื้นที่อำเภอเมือง จังหวัดหนองบัวลำภู เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ ศึกษาข้อมูลปฐมภูมิจากพระไตรปิฎก ข้อมูลทุติยภูมิจากเอกสารวิชาการและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง มีผู้ให้ข้อมูลสำคัญ จำนวน 20 คน วิเคราะห์ข้อมูลเชิงพรรณนาตามหลักอุปนัยวิธี

ผลการวิจัยพบว่า

1. การดำเนินธุรกิจสีขาวในจังหวัดหนองบัวลำภู ต้องเผชิญกับปัญหาต่างๆ เช่น การบริหารคนและเงินทุน ซึ่งส่งผลกระทบโดยตรงต่อการดำเนินธุรกิจที่ทำให้ไม่บรรลุเป้าหมาย จึงควรเพิ่มศักยภาพการดำเนินธุรกิจให้สามารถแข่งขันได้อย่างมีประสิทธิภาพ ด้วยหลักการบริหาร 4 ด้าน คือ คน เงิน วัตถุดิบ และการบริหารจัดการ ที่จะนำไปสู่ความยั่งยืนในการดำเนินธุรกิจ
2. พุทธจริยศาสตร์มีหลักการสำคัญ 3 อย่าง คือ การไม่ทำชั่ว การทำความดี การทำใจให้บริสุทธิ์ นำมาใช้ควบคุมพฤติกรรมของมนุษย์ที่แสดงออกทางกาย วาจา ใจ หลักพุทธจริยศาสตร์ที่นำมาใช้ในการ

*ได้รับบทความ: 10 มีนาคม 2566; แก้ไขบทความ: 17 ธันวาคม 2566; ตอรับตีพิมพ์: 17 ธันวาคม 2566

ดำเนินธุรกิจ คือ พรหมวิหาร สังคหัตถ์ และอิทธิบาท ซึ่งจะนำไปสู่ความเป็นธุรกิจสีขาว

3. การดำเนินธุรกิจสีขาวเกิดขึ้นได้ด้วยการนำหลักพรหมวิหารมาเพื่อการครองตนเพราะผู้นำจะต้องประพฤติธรรมจึงจะได้รับการยกย่อง และเคารพจากผู้อื่น สังคหัตถ์นำมาใช้เพื่อการครองคนด้วยการสร้างความเป็นกัลยาณมิตรกับเพื่อนร่วมงานที่มุ่งถึงความสำเร็จขององค์กรเป็นสำคัญ และอิทธิบาทนำมาใช้ในการครองงาน เพื่อสร้างบุคลากรให้มีความรักในงานที่มีศรัทธาเป็นฐานจึงเกิดความมุ่งมั่นด้วยจิตที่จดจ่ออยู่ในงานที่ตนรับผิดชอบเพื่อป้องกันความผิดพลาดที่จะเกิดขึ้น และมีการตรวจสอบกระบวนการทำงานอย่างสม่ำเสมอ ด้วยวิธีการนี้การดำเนินธุรกิจจะนำไปสู่ความสำเร็จตามเป้าหมายที่ตั้งไว้

คำสำคัญ: การดำเนินการ; ธุรกิจสีขาว; พุทธจริยศาสตร์

Abstract

The research objectives were: 1) to study the white business operation of the enterprises in Muang District, Nong Bua Lamphu Province; 2) to study Buddhist ethics in white business operations; 3) to analyze white business operations from the perspective of Buddhist ethics of enterprises in Mueang District Nong Bua Lamphu Province. This study was carried out by means of the qualitative research methodology through the study of primary information from Tripitaka, secondary data from academic papers, and related research. There were 20 key informants. The obtained data were interpreted by descriptive analysis based on the inductive principle.

The research results were as follows:

1. White Business Operations in Nong Bua Lamphu Province faced problems such as people management and capital, which directly affected business operations that do not meet the goals. Therefore, the potential of business operations should be increased to be able to compete effectively with four management principles: people, money, materials, and management which lead to sustainability in business operations.

2. There are three main principles in Buddhist ethics: not doing evil, doing good, and purifying the mind used to control human behaviors that express physically, verbally, and mentally. The principles of Buddhist ethics used in business operations are Brahmavihāra, Saṅgahavatthu, and Iddhipāda, which lead to white business.

3. White business operations can occur by bringing Brahmavihāra for self-domination because leaders must behave to be respected by others. Saṅgahavatthu can be used to dominate people by creating good friends with colleagues who are

mainly focused on the success of the organization. Iddhipāda can be used to occupy jobs to create personnel to have a love of work with faith as the basis, thus creating a commitment with a mind focused on the work they are responsible for. This is to prevent mistakes that will occur and the work process is monitored regularly. In this way, running a business leads to the success of the goals set.

Keywords: operations; white business; Buddhist ethics

1. บทนำ

ในยุคปัจจุบันสังคมโลกได้มีการเปลี่ยนแปลงไปในทุกมิติ ในความเปลี่ยนแปลงนี้ยังหมายรวมถึงการเปลี่ยนแปลงในเชิงธุรกิจด้วย เพราะการดำเนินธุรกิจได้มีการแข่งขันเพื่อแย่งครอบครองพื้นที่ทางการตลาดทั้งภายในประเทศ และนอกประเทศที่ส่งผลสะท้อนให้เห็นถึงการเปลี่ยนแปลงทางการตลาด และเศรษฐกิจ ทำให้ความโลภของมนุษย์ที่เกิดการแสดงออกทางพฤติกรรมคือทางกาย วาจา และใจ เป็นผลสะท้อนให้มีความแข็งแกร่งทางจิตใจอันนำมาซึ่งการขาดความรักเมตตา ความสามัคคี ความสงบ และสันติสุขในการดำเนินชีวิตดังเห็นได้ตามข่าวสารต่างๆ ในบริบทของการอยู่ร่วมกันที่ไม่มีความปกติสุขทั้งสุขภาพกายและใจ ดังนั้นการทำธุรกิจที่จะไปสู่ทิศทางที่ดีในการปฏิบัติ ควรคำนึงถึงคุณธรรม และจริยธรรมที่มีอารยธรรมทุกๆ หมู่เหล่าควรจะต้องมี และต้องเป็นอันจะเป็นพลังผลักดันไปสู่ความเจริญของกาย และใจ ส่วนภาคอุตสาหกรรมทางธุรกิจถือเป็นกำลังสำคัญในการสร้างความเจริญรุ่งเรืองทางด้านเศรษฐกิจ ทำให้เกิดแรงผลักดันแก่อารยธรรมมนุษย์เป็นพลังการขับเคลื่อนสังคมโลกให้เจริญก้าวหน้าไปอย่างไม่หยุดยั้ง ในขณะเดียวกันการมุ่งแสวงหา

ผลประโยชน์สูงสุดของนักธุรกิจก็ได้สร้างปัญหาจำนวนมากเช่นเดียวกันเช่น การเอาัดเอาเปรียบ การแข่งขันที่ปราศจากความเมตตาปราณี และการแสวงหาผลประโยชน์อย่างไม่รู้จบจนก่อให้เกิดปัญหาแก่ผู้คน สังคม และสิ่งแวดล้อมทำให้นักวิชาการ นักการศึกษา และนักธุรกิจจำนวนหนึ่ง เห็นพ้องต้องกันว่าจำเป็นที่จะต้องมีการปรับเปลี่ยนกระบวนทัศน์ในการดำเนินธุรกิจกระแสหลักเพื่อให้ธุรกิจอำนวยประโยชน์และเกื้อกูลต่ออารยธรรมมนุษย์ให้มากขึ้น ในขณะเดียวกันก็ต้องสร้างปัญหาให้เกิดขึ้นน้อยที่สุดแก่คน สังคม และสิ่งแวดล้อมพร้อมกับสร้างความสุขแก่สถานที่ทำงานโดยพยายามเสนอให้นำคุณค่าทางศาสนา และจิตวิญญาณเข้ามาเป็นรากฐานของกระบวนทัศน์ในการดำเนินธุรกิจ (ศักดิ์ชัย อนันต์ตรีชัย, 2550, หน้า 5)

นอกจากนี้ยังพบว่า การดำเนินธุรกิจยังมีการจำแนกเป็นประเภทธุรกิจส่วนบุคคลที่มีผู้ประกอบการหรือเจ้าของทุนเพียงคนเดียว และยังมีธุรกิจที่ดำเนินการในรูปแบบของบริษัทที่มีผู้ร่วมลงทุนในการดำเนินธุรกิจหลายคน ซึ่งลักษณะของบริษัทจำกัดแบ่งออกเป็น 2 แบบคือ บริษัทเอกชน จำกัด (Company Limited) คือ บริษัทประเภทที่

ตั้งขึ้นด้วยการแบ่งทุนเป็นหุ้นมีมูลค่าเท่าๆ กัน โดยผู้ถือหุ้นต่างรับผิดชอบจำกัดเพียงไม่เกินเงินที่ตนยังส่งใช้ไม่ครบมูลค่าของหุ้นที่ตนถือ และต้องจัดตั้งตั้งแต่ 7 คนขึ้นไป จะก่อตั้งเป็นบริษัทจำกัดได้ก็ด้วยการเข้าชื่อกันทำหนังสือบริคณห์สนธิไปขอจดทะเบียน และบริษัทมหาชนจำกัด (Public Company) คือ การประกอบการของบริษัทที่สามารถมีบุคคลภายนอกเข้ามาลงทุนได้เป็นจำนวนมาก ซึ่งในการขายหุ้นของบริษัทนั้นก็จะมีการขายหุ้นให้กับบุคคลภายนอกเข้ามาลงทุนได้เป็นจำนวนมาก ในการขายหุ้นของบริษัทนั้นก็จะมีการขายหุ้นให้กับบุคคลภายนอกได้และผู้ถือหุ้นจะต้องมีจำนวนมากกว่า 100 คนขึ้นไปการขายหุ้นของบริษัทมหาชนนั้น จะมีการขายหุ้นผ่านตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ซึ่งทางบริษัทมหาชนจะสามารถระดมทุนเข้ามาใช้ดำเนินการได้โดยการออกหุ้นทุนและหุ้นกู้ (สมคิด บางโม, 2519, หน้า 13-29) และยังพบว่า เมื่อมีการดำเนินกิจกรรมทางธุรกิจจะต้องมีความเกี่ยวข้องกับด้วยการผลิต การบริโภค การกระจายรายได้ การแลกเปลี่ยน เพื่อให้เกิดกระบวนการผลิตการจำหน่าย และการบริการให้ตรงตามความต้องการของผู้บริโภค โดยมีจุดมุ่งหมายที่จะแสวงหากำไรจากการดำเนินธุรกิจนั้น (รัตน อัทธภูมิสุวรรณ, 2542, หน้า 1) นอกจากนี้การดำเนินกิจกรรมทางธุรกิจจะเกิดอย่างต่อเนื่องที่มีมนุษย์ไปเกี่ยวข้องกับการผลิต การแลกเปลี่ยนซื้อขายสินค้า และบริการ โดยมีจุดมุ่งหมายที่จะแสวงหาผลกำไรจากการประกอบธุรกิจนั้นๆ (พระธรรมปิฎก (ป.อ.ปยุตโต), 2540, หน้า 61) จากการดำเนินธุรกิจที่มีรูปแบบต่างๆ ดังได้กล่าวมาแล้วนี้

ทำให้พบว่า ทุกบริษัท และทุกองค์กรที่ดำเนินกิจกรรมทางธุรกิจต้องเผชิญกับปัญหาต่างๆ เช่น การบริหารคน การแสวงหาแหล่งเงินทุนหรือหุ้นส่วนที่จะมาร่วมลงทุน วัตถุดิบเพื่อการผลิตสินค้า ตลอดจนวิธีการบริหารจัดการที่ดีมีคุณภาพ ซึ่งส่งผลกระทบต่อตรงต่อการดำเนินธุรกิจที่ทำให้ไม่บรรลุเป้าหมายทำให้ขาดศักยภาพการดำเนินธุรกิจให้มีความสามารถแข่งขันได้อย่างมีประสิทธิภาพที่จะนำไปสู่ความยั่งยืนในการดำเนินธุรกิจ

ในส่วน of สถานประกอบการธุรกิจในพื้นที่อำเภอเมือง จังหวัดหนองบัวลำภู ก็เป็นอีกพื้นที่หนึ่งในประเทศไทยที่มีปัญหาในลักษณะที่กล่าวมาแล้วข้างต้น รวมถึงการละเมิดหลักคุณธรรม จริยธรรมในการดำเนินธุรกิจ เนื่องจากเป็นสังคมที่กำลังเร่งพัฒนามีการแข่งขันกันค่อนข้างสูงในด้านธุรกิจการค้า และผู้ประกอบการรุ่นเก่าก็ยังคงดำเนินธุรกิจแบบเดิมๆ ยังเน้นเรื่องการเห็นผลกำไรเป็นหลักไม่ได้ให้ความสำคัญกับการปฏิบัติตามหลักพุทธจริยศาสตร์ เอาใจเอาเปรียบผู้บริโภค แข่งขันกับผู้ประกอบการรายอื่นแบบห้ำหั่นกันหวังให้ฝ่ายตรงกันข้ามล้มหายตายจากไป และยังใช้กิเลสมากระตุ้น ลดแลกแลกแลก ล่อให้กลุ่มเป้าหมายเกิดความอยาก ความละโมภ และยังละเลยมิติในด้านอื่นๆ เช่น การดูแลเอาใจใส่พนักงาน การรักษาสิ่งแวดล้อม สิ่งเหล่านี้ล้วนมีผลกระทบต่อคุณภาพชีวิตของผู้คนที่อาศัยในพื้นที่อำเภอเมือง จังหวัดหนองบัวลำภู จากสภาพปัญหาที่กล่าวถึงนี้จะหมดไปจากการดำเนินกิจกรรมทางธุรกิจจะต้องนำหลักพุทธจริยศาสตร์มาเสริมเป็นแนวทางในการปฏิบัติที่ดี เพราะการดำเนิน

กิจกรรมทางธุรกิจจะต้องไม่คำนึงแต่การผลิตเพียงอย่างเดียวจะต้องพิจารณาถึงกระทบที่จะเกิดจากการผลิตนั้นด้วยเพราะการผลิตสินค้าบางอย่างเป็นการผลิตที่มีค่าเท่ากับการทำลาย เช่น การทำลายทรัพยากร และทำให้สภาพแวดล้อมเสียและผลิตอาวุธยุทโธปกรณ์ มีทั้งผลผลิตที่มีในทางบวกและการผลิตที่มีผลในทางลบ มีผลในทางเสริมคุณภาพชีวิต และในทางทำลายคุณภาพชีวิต (พระเทพเวที (ประยุทธ์ ปยุตโต), 2531, หน้า 38-39) และการดำเนินกิจกรรมทางธุรกิจนั้นจะต้องเป็นไปเพื่อให้เกิดความสอดคล้องกับกระบวนการแห่งเหตุปัจจัยอย่างครบวงจร การที่จะสอดคล้องกับกระบวนการแห่งเหตุปัจจัยอย่างครบวงจรก็ต้องเป็นไปด้วยความสัมพันธ์ที่ดีกับองค์ประกอบทุกอย่างในระบบการดำรงอยู่ของมนุษย์ องค์ประกอบทั้งสามในการดำรงอยู่ของมนุษย์นั้นจะต้องประสานเกื้อกูลกัน หมายความว่าองค์ประกอบเหล่านี้ประสานกัน และเกื้อกูลกัน ในการดำรงอยู่ร่วมกัน และก็เดินไปด้วยกัน ฉะนั้น พฤติกรรมทางเศรษฐกิจของมนุษย์จะต้องเป็นไปในทางที่ไม่เบียดเบียนตน คือ ไม่ทำให้เสียคุณภาพชีวิตของตนเอง แต่ให้เป็นไปในทางที่พัฒนาคุณภาพชีวิตเสริมคุณภาพชีวิตนั้น นี่เป็นการ ไม่เบียดเบียนตน และไม่เบียดเบียนผู้อื่น คือ ไม่ก่อความเดือดร้อนแก่สังคม และไม่ทำให้เสียคุณภาพของระบบธรรมชาติแวดล้อม (พระธรรมปิฎก (ป.อ.ปยุตโต), 2540, หน้า 61) หลักพุทธจริยศาสตร์ที่กล่าวถึงหลักการสำคัญ 3 อย่าง คือ การไม่ทำชั่ว การทำความดี การทำใจให้บริสุทธิ์ จึงเป็นส่วนสำคัญที่จะนำมาใช้ในการดำเนินธุรกิจเพื่อควบคุมพฤติกรรม

ของมนุษย์ที่แสดงออกทางกาย วาจา ใจ ซึ่งจะนำไปสู่ความเป็นธุรกิจสีขาว

หลักพุทธจริยศาสตร์ที่จะนำมาเพื่อการประกอบการดำเนินธุรกิจเพื่อให้เกิดความสมดุลระหว่างผู้ประกอบการ พนักงาน ผู้บริโภค ให้ได้รับผลประโยชน์ที่เกิดจากการประกอบการร่วมกันที่จะนำไปสู่ความเป็นธุรกิจสีขาวด้วยการนำหลักพรหมวิหาร 4 ประกอบด้วย เมตตา กรุณา มุทิตา อุเบกขา (พระธรรมปิฎก (ป.อ.ปยุตโต), 2545, หน้า 124) มาเพื่อการครองตนเพราะภาวะความเป็นผู้นำหรือผู้ประกอบการธุรกิจจะต้องประพฤติตนอยู่ในพรหมวิหารธรรมเมื่อประพฤติตนในคุณธรรมนี้แล้วจะได้รับการยกย่อง และความเคารพจากผู้อื่นที่เกี่ยวข้อง นำหลักสังคหวัตถุ 4 ประกอบด้วย ทาน ปิยวาจา อตถจริยา และสมานัตตา (พระพรหมคุณาภรณ์ (ป.อ.ปยุตโต), 2550, หน้า 25) มาใช้เพื่อการครองคนด้วยการสร้างความเป็นกัลยาณมิตรกับเพื่อนร่วมงานที่มุ่งถึงความสำเร็จขององค์กรเป็นสำคัญ เพราะหลักสังคหวัตถุ 4 เป็นเครื่องยึดเหนี่ยวน้ำใจคนและประสานหมู่ชนไว้ให้มีความสามัคคี และการนำหลักอิทธิบาท 4 ประกอบด้วย ฉันทะ วิริยะ จิตตะ วิมังสา (อภ.วิ. (ไทย) 35/505/244) มาใช้ในการครองงาน เพราะอิทธิบาทธรรมเป็นหลักธรรมที่จะนำไปสู่ความสำเร็จในการประกอบกิจการต่างๆ ด้วยนำเป็นเครื่องมือสร้างบุคลากรให้มีความรักในงานที่มีศรัทธาเป็นฐานจึงเกิดความมุ่งมั่นด้วยจิตที่จดจ่ออยู่ในงานที่ตนรับผิดชอบเพื่อป้องกันความผิดพลาดที่จะเกิดขึ้น และมีการตรวจสอบกระบวนการทำงานอย่างสม่ำเสมอ ด้วยวิธีการนี้การดำเนินธุรกิจจะนำไปสู่ความสำเร็จตาม

เป้าหมายที่ตั้งไว้ ดังนั้นการนำหลักพุทธจริยศาสตร์มาเพื่อใช้ในการดำเนินธุรกิจเพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกฝ่ายที่ไม่เน้นผลกำไรจนเกินพอดี แต่มีการคำนึงถึงคุณภาพชีวิตของคนในสังคม และการคืนกำไรให้แก่สังคมด้วยการให้การสนับสนุนในการดูแลสภาพแวดล้อมจนกลายเป็นธุรกิจสีขาวที่นำไปสู่ความมั่งคั่ง มั่นคง และยั่งยืนในการดำเนินธุรกิจที่สามารถแข่งขันในเชิงธุรกิจได้อย่างมีประสิทธิภาพ

จากสภาพปัญหาและความสำคัญดังกล่าวข้างต้น จึงทำให้ผู้วิจัยมีความสนใจที่จะทำการวิจัยเรื่อง การวิเคราะห์การดำเนินธุรกิจสีขาวในทัศนะพุทธจริยศาสตร์ของสถานประกอบการในพื้นที่อำเภอเมือง จังหวัดหนองบัวลำภู เพื่อหาคำตอบเกี่ยวกับการประกอบธุรกิจที่ไม่ประสบความสำเร็จว่ามีสาเหตุมาจากอะไร และควรเสริมศักยภาพในการประกอบธุรกิจด้วยวิธีการอะไร นอกจากนี้จะนำหลักพุทธจริยศาสตร์อะไรมาเป็นแนวทางในการดำเนินธุรกิจสีขาวของสถานประกอบการ และเมื่อนำหลักพุทธจริยศาสตร์มาใช้เป็นแนวทางการดำเนินธุรกิจของสถานประกอบการแล้วจะมีผลอย่างไร งานวิจัยนี้จะให้คำตอบกับคำถามที่เป็นข้อสงสัยข้างต้นนั้นได้เป็นอย่างดี และงานวิจัยนี้เมื่อเสร็จสมบูรณ์แล้วจะเป็นข้อมูลสารสนเทศแก่ผู้สนใจทั่วไปที่จะนำไปเป็นแนวทางในการดำเนินกิจกรรมทางธุรกิจที่มีความมั่งคั่ง มั่นคง และยั่งยืน ต่อไป

2. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาการดำเนินธุรกิจสีขาวของสถานประกอบการในพื้นที่อำเภอเมือง จังหวัดหนองบัวลำภู
2. เพื่อศึกษาหลักพุทธจริยศาสตร์การดำเนินธุรกิจสีขาว
3. เพื่อวิเคราะห์การดำเนินธุรกิจสีขาวในทัศนะพุทธจริยศาสตร์ของสถานประกอบการในพื้นที่อำเภอเมือง จังหวัดหนองบัวลำภู

3. วิธีดำเนินการวิจัย

การทำวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ ที่มุ่งวิเคราะห์การดำเนินธุรกิจสีขาวในทัศนะพุทธจริยศาสตร์ของสถานประกอบการในพื้นที่อำเภอเมือง จังหวัดหนองบัวลำภู โดยกำหนดวิธีดำเนินการวิจัยไว้ดังนี้

1. ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับแนวทางที่เหมาะสมในการวิเคราะห์การดำเนินธุรกิจสีขาวของสถานประกอบการ
2. ลงพื้นที่เพื่อศึกษาข้อมูลของสถานประกอบการในอำเภอเมือง จังหวัดหนองบัวลำภู จำนวน 10 หน่วยงาน
3. นำข้อมูลที่ได้จากการศึกษามาร่วมวิเคราะห์กับข้อมูลเชิงพื้นที่ เพื่อสรุปเป็นประเด็นปัญหา และแนวทางการสร้างธุรกิจสีขาว
4. จัดการสนทนากลุ่มเพื่อร่วมกันวิเคราะห์ถึงปัญหา และแนวทางการสร้างธุรกิจสีขาว แล้วนำไปสร้างแบบสัมภาษณ์เชิงลึกเพื่อตอบวัตถุประสงค์การวิจัย

5. การสร้างเครื่องมือในการสัมภาษณ์เชิงลึก ด้วยการนำเอาผลที่ได้จากการสนทนากลุ่มมาสร้างเป็นแบบสัมภาษณ์เชิงลึก

6. การสัมภาษณ์เชิงลึกด้วยเครื่องมือที่สร้างขึ้น และได้ผ่านตรวจสอบความเชื่อมั่นจากผู้ทรงคุณจำนวน 5 ท่าน แล้ว เพื่อหาข้อมูลเพิ่มเติมในประเด็นที่ยังไม่ครบถ้วน และชัดเจน จากบุคคลที่เข้าร่วมการสนทนากลุ่มซึ่งบุคคลดังกล่าวนี้ ผู้วิจัยได้พิจารณาแล้วว่าจะเป็นผู้ให้ข้อมูลสำคัญที่เป็นประโยชน์ต่อการวิจัย

7. การวิเคราะห์ข้อมูล หลังจากได้ข้อมูลจากการสัมภาษณ์เชิงลึก ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลโดยมุ่งเน้นการวิเคราะห์โดยการสรุปตามสาระสำคัญด้านเนื้อหาที่กำหนดไว้ โดยวิธีการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้ 1) จัดหมวดหมู่ข้อมูลจากการศึกษาแนวคิดทฤษฎีและการสัมภาษณ์เชิงลึกที่ได้มาทั้งหมด 2) แยกแยะข้อมูลในด้านต่างๆ ตามวัตถุประสงค์อย่างเป็นระบบ 3) เปรียบเทียบข้อมูลลักษณะที่เหมือนกันและแตกต่างกัน 4) วิเคราะห์ข้อมูลด้วยการพรรณนาวิเคราะห์ตามหลักอุปนัยวิธี โดยวิธีการวิเคราะห์ และสังเคราะห์ข้อมูลเพื่อการวิเคราะห์การดำเนินธุรกิจสีขาวในทัศนะพุทธจริยศาสตร์ 5) สรุปการวิเคราะห์ข้อมูล และอภิปรายผล

4. สรุปผลการวิจัย

การทำวิจัยเรื่อง การวิเคราะห์การดำเนินธุรกิจสีขาวในทัศนะพุทธจริยศาสตร์ของสถานประกอบการในพื้นที่อำเภอเมือง จังหวัดหนองบัวลำภู ผู้วิจัยได้ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี และ

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง แล้วนำผลการศึกษาเหล่านั้นมาเป็นแนวทางในการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อตอบวัตถุประสงค์ การวิจัย ซึ่งมีผลการวิเคราะห์ข้อมูลสรุปได้ดังนี้

1. การดำเนินธุรกิจสีขาวของสถานประกอบการ สรุปได้ว่า การดำเนินธุรกิจของสถานประกอบการในปัจจุบันเป็นไปเพื่อการแข่งขันเพื่อให้เกิดผลกำไรมากที่สุดด้วยการลดต้นทุนการผลิตสินค้า จนลืมเรื่องคุณภาพของสินค้า และการบริการ เพราะให้ความสำคัญในด้านผลกำไร และการแข่งขัน จึงทำให้เกิดผลกระทบโดยตรงต่อผู้บริโภค และผู้มารับบริการ นอกจากนี้สถานประกอบการต้องเผชิญกับปัญหาต่างๆ และส่งผลต่อการดำเนินธุรกิจเช่น ปัญหาเรื่องทุน คน การจัดการ ดังนั้นสถานประกอบการจะต้องเร่งพัฒนาศักยภาพในด้านต่างๆ ดังกล่าวมานี้ก่อนเพื่อเพิ่มความสามารถในการแข่งขันอย่างมีระบบต้องเพิ่มประสิทธิภาพให้มีความรวดเร็ว ทันสมัย คล่องตัว กระชับ พร้อมที่จะเข้าสู่การแข่งขันในอนาคตที่ต้องแข่งขันมากขึ้น การวางแผนการตลาดให้ตรงกับกลุ่มลูกค้า การบริหารความเสี่ยงโดยการถ่ายโอนความเสี่ยงไปให้กับบริษัทประกัน การพัฒนาระบบเทคโนโลยี ทำให้เกิดการขายสินค้าทางออนไลน์มากขึ้นเพราะในอนาคตผู้บริโภคไม่จำเป็นต้องเดินทางมาซื้อสินค้าที่สถานประกอบการโดยตรง ในปัจจุบันมีการซื้อขายทางออนไลน์ที่ได้มีการพัฒนาเรื่องความปลอดภัยมากแต่เมื่อมีการพุทธจริยศาสตร์มาประยุกต์ใช้ในการดำเนินการธุรกิจทำให้การดำเนินธุรกิจมีแนวโน้มที่ดีขึ้นในทุกองค์ประกอบนอกจากนี้ยังทำให้เกิดความสำนึกดีต่อ

การเอาใจใส่ผู้บริโภครวม และการคืนกำไรจากผลประกอบการแก่สังคม และเป็นส่วนหนึ่งในการดูแลสังคม ดังนั้น การดำเนินธุรกิจสีขาวในทัศนะพุทธจริยศาสตร์ของสถานประกอบการ ต้องมีการพัฒนาเพื่อเพิ่มศักยภาพในองค์ประกอบ 4 ด้าน คือ

1.1 การบริหารงานบุคคล เพราะคนเป็นผู้ขับเคลื่อนให้การดำเนินธุรกิจดำเนินไปสู่เป้าหมายที่องค์กรหรือหน่วยงานตั้งเอาไว้ ดังนั้น การดำเนินธุรกิจที่บรรลุเป้าหมายสูงสุดจะต้องให้ความสำคัญในการพัฒนาคนในองค์กรให้มีศักยภาพในด้านต่างๆ ที่สามารถแข่งกับหน่วยงานภายนอกได้ จึงต้องเป็นนโยบายขององค์กรที่จะเสริมศักยภาพให้กับบุคลากรในหน่วยงานของตน เช่น การเสริมสร้างด้านคุณธรรมให้เป็นผู้มีความรักในองค์กร และมีจิตใจเสียสละ นอกจากนี้จะต้องเสริมทักษะการเรียนรู้ในเรื่องเทคโนโลยีที่สามารถนำมาปรับใช้เพื่อการดำเนินธุรกิจในโลกยุคใหม่ และการบริหารงานบุคคลนั้นเป็นปัจจัยสำคัญที่ผู้บริหารจะต้องเรียนรู้และเพิ่มเติมทักษะในด้านต่างๆ อย่างสม่ำเสมอ เช่น ทักษะในการบริหารคน ทักษะในด้านการบริหารอารมณ์หรือความคิด เพราะผู้บริหารจะเป็นผู้มีอำนาจในองค์กรที่สามารถให้คุณให้โทษแก่พนักงานได้เสมอ การใช้อำนาจในการบริหารต้องไม่ขัดกับหลักจริยธรรมที่ก้าวค่ายุติธรรมของบุคคลอื่น

1.2 การบริหารเงิน เพราะเงินเป็นส่วนสำคัญที่จะนำมาซึ่งความเชื่อมั่นและมั่นคงของทุกองค์กร ในปัจจุบันจะพบว่า การดำเนินธุรกิจที่เต็มไปด้วยการแข่งขันในเชิงธุรกิจกันสูง มีการลงทุนในด้านต่างๆ เช่น การโฆษณาประชาสัมพันธ์

ผ่านช่องทางที่หลากหลายก็เพื่อให้ธุรกิจของตนเป็นธุรกิจชั้นนำ และตลาดบ่นได้ตลอดไป สิ่งที่คุณประกอบการจะต้องคำนึงเสมอคือ ความคุ้มค่าในการใช้จ่ายเงินที่ลงทุนไปในด้านต่างๆ และนอกจากนี้ยังต้องคำนึงถึงเงินที่จะต้องใช้ในการลงทุนในธุรกิจตัวใหม่เพื่อก่อให้เกิดกำไร และเป็นการต่อยอดธุรกิจที่เป็นความต้องการของผู้บริโภค และของตลาดในอนาคตด้วย ทั้งต้องมีการเรียนรู้ และบริหารจัดการความเสี่ยง

1.3 การบริหารจัดการวัสดุ จะต้องคำนึงถึงความคุ้มค่า และคุ้มค่าที่จะเกิดขึ้น และเป็นไปเพื่อการรักษาสິงแวดล้อม และเกิดคุณค่าต่อคุณภาพชีวิตของผู้บริโภคเป็นสำคัญ การคำนึงถึงคุณภาพของวัสดุอุปกรณ์ในการนำมาใช้เพื่อการประกอบการจะต้องเป็นไปเพื่อสร้างความคุ้มค่า และเกิดประโยชน์สูงสุดในการใช้สอยมากที่สุด และมีการเปรียบเทียบถึงปัจจัยนำเข้ากับการผลิตสินค้าว่าจะเกิดความคุ้มค่าหรือคุ้มค่าหรือไม่อย่างไร และสิ่งสำคัญในการบริหารวัสดุในการดำเนินงานจะต้องเน้นที่ประสิทธิภาพคือผลลัพธ์ที่เกิดจากการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ที่ปฏิบัติงานอย่างมีประสิทธิภาพ

1.4 การบริหารจัดการเป็นขบวนการที่นำมาใช้เพื่อทำให้งานในด้านกิจกรรมต่างๆ ดำเนินไปสู่ความสำเร็จตามเป้าหมายที่วางเอาไว้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ และประสิทธิผลด้วยคุณภาพของทรัพยากรบุคคลและทรัพยากรขององค์กร และในการจัดการที่จะประสบความสำเร็จที่ดีนั้นต้องประกอบด้วยองค์ประกอบที่ดี คือ บุคคลที่จะทำหน้าที่เป็นผู้นำหรือผู้จัดการ ที่มีหน้าที่ในการ

ทำงานร่วมกับพนักงานอื่นๆ ด้วยการมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีตลอดถึงมีการประสานงานด้วยความเป็นมิตรกับเพื่อนร่วมงานโดยคำนึงความสำเร็จขององค์กรเป็นสำคัญ บุคคลผู้ทำหน้าที่เป็นผู้จัดการจะต้องใส่ใจในการเรียนรู้เพื่อปรับตัวให้เท่าทันต่อการเปลี่ยนแปลงของสังคมโลกปัจจุบัน และมีจิตใจที่มีน้ำใจต่อเพื่อนร่วมงานด้วยการไม่แบ่งชนชั้นระหว่างบุคลากรในองค์กร

2. หลักพุทธจริยศาสตร์ในการประกอบธุรกิจสีขาว สรุปได้ว่า

2.1 หลักพุทธจริยศาสตร์ พบว่าหลักพุทธจริยศาสตร์เป็นกล่าวถึงความดี-ความชั่ว สิ่งควรทำ ไม่ควรทำ ของมนุษย์โดยมีเกณฑ์ตัดสินเรื่องดังกล่าวไว้อย่างชัดเจนว่า ถ้าการกระทำใดก็ตามที่ทำด้วยกาย วาจา ใจ ซึ่งมีอกุศลมูล 3 อย่าง คือ โลภะ โทสะ และโมหะ เป็นมูลฐานในจิต การกระทำนั้นถือว่า ผิด แต่ในทางตรงกันข้าม ถ้าการกระทำใดที่มีจิตประกอบด้วยอกุศลมูล 3 อย่าง คือ อโลภะ อโทสะ และอโมหะ เป็นมูลฐานในจิต การกระทำนั้นถือว่า ถูก และในพุทธศาสนาได้ให้ทัศนะว่า มนุษย์ทุกคนสามารถพัฒนาตนไปสู่ความเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ได้ด้วยความเพียรตามศักยภาพของตนโดยมีจุดหมายสูงสุดคือ การบรรลุพระนิพพาน ในการประกอบธุรกิจทุกประเภทเมื่อมีการนำหลักพุทธจริยศาสตร์ทั้ง 3 ระดับดังกล่าวนี้มาใช้เป็นเครื่องมือในการประกอบธุรกิจจะทำให้เกิดประโยชน์ทั้งสองฝ่ายคือ ประโยชน์ตน และประโยชน์ผู้อื่น หลักพุทธจริยศาสตร์แบ่งเป็น 3 ระดับ ดังนี้ 1) หลักพุทธจริยศาสตร์ระดับต้น ได้แก่ ศีล ซึ่งเป็นเครื่องพัฒนาพฤติกรรมที่แสดงออกทาง

กาย และวาจา ศีลจะเป็นเครื่องขัดเกลาจิตใจสอย่างหยาบของมนุษย์ และใช้เป็นเครื่องป้องกัน และควบคุมพฤติกรรมที่แสดงออกทางกายกรรม 3 และวจีกรรม 4 ดังนั้น ศีล มี เบญจศีล เป็นต้น จัดเป็นพุทธจริยศาสตร์ระดับต้นที่ถูกใช้เป็นเครื่องขัดเกลาพฤติกรรมที่แสดงออกทางกาย และวาจา 2) พุทธจริยศาสตร์ระดับกลาง ที่เป็นข้อปฏิบัติตามหลักกุศลกรรมบถ 10 ประการ ถ้ามนุษย์ได้ศึกษาและปฏิบัติตามอย่างถูกต้องแล้ว ย่อมก่อให้เกิดประโยชน์ได้อย่างมาก จัดว่าเป็นวิธีการที่สอนให้ละชั่ว และสร้างคุณดีทางกาย 3 ประการ คือ เว้นจากการฆ่าสัตว์ เว้นจากการลักขโมย เว้นจากการประพฤติดินในกาม ทางวาจา 4 ประการ คือ เว้นจากการพูดเท็จ เว้นจากการพูดส่อเสียด เว้นจากการพูดคำหยาบ เว้นจากการพูดเพ้อเจ้อ และทางใจ 3 ประการ คือ ความเป็นผู้ไม่โลภอยากได้ของคนอื่น ความไม่พยาบาทปองร้ายผู้อื่น มีความเห็นถูกต้องตามทำนองครองธรรม ซึ่งมีลักษณะเป็นเครื่องชำระกาย วาจา และใจให้เป็นปกติ หลักกุศลกรรมบถ 4 ข้อข้างต้นนั้นมีลักษณะตรงกันกับศีลจำนวนสี่ข้อข้างต้นของเบญจศีล คือนิจศีลของมนุษย์ และเป็นวิธีการที่จะนำไปปฏิบัติได้ในระดับพื้นฐานของการพัฒนามนุษย์ทั้งกาย วาจา ใจ อย่างสมบูรณ์ และ 3) พุทธจริยศาสตร์ระดับสูง ได้แก่ มรรคมงคล 8 หรือ มัชฌิมาปฏิปทา เป็นเครื่องมือพัฒนาปัญญา เป็นข้อปฏิบัติเพื่อให้ได้มาซึ่งความว่างจากกิเลส และความเห็นแก่ตัว เป็นหลักการปฏิบัติเพื่อการพัฒนาตนเองให้บริสุทธิ์แล้วนำความบริสุทธิ์ของตนนี้มาเป็นแนวทางการดำเนินธุรกิจที่ไม่เห็นแก่ตัวจนเกินพอดี และมีความ

เอื้อเพื่อต่อสังคม เป็นทางมาแห่งสันติสุขเพื่อการอยู่ร่วมในสังคมอย่างมีความสุข

2.2 หลักพุทธจริยศาสตร์ที่นำมาใช้เป็นวิธีปฏิบัติในการดำเนินธุรกิจสีขาว ได้แก่ 1) หลักพุทธจริยศาสตร์สำหรับการครองตน เพราะภาวะความเป็นผู้นำที่ดีจะต้องมีความสามารถนำความสุขความเจริญก้าวหน้ามาสู่ตนเอง หมั่นคุณะ และองค์กร จะต้องนำหลักพุทธจริยศาสตร์มาใช้เพื่อครองใจตน ได้แก่ พรหมวิหารธรรม 4 ประกอบด้วย เมตตา กรุณา มุทิตา และอุเบกขา 2) หลักพุทธจริยศาสตร์สำหรับการครองคนในองค์กรให้มีความรัก และศรัทธาในองค์กร ได้แก่ สังคหวัตถุ 4 ประกอบด้วย ทาน ปิยวาจา อตถจริยา และสมานัตตา และ 3) หลักพุทธจริยศาสตร์สำหรับการครองงาน ได้แก่ อิทธิบาท 4 หลักธรรมที่เป็นเครื่องทำให้ถึงความสำเร็จ หรือคุณธรรมที่นำไปสู่ความสำเร็จแห่งผลตามที่มุ่งหมาย มาเป็นแนวทางเพื่อการการดำเนินธุรกิจ ประกอบด้วย ฉันทะ วิริยะ จิตตะ และวิมังสา

3. ผลวิเคราะห์การดำเนินธุรกิจสีขาวในทัศนะพุทธจริยศาสตร์ของสถานประกอบการในพื้นที่อำเภอเมือง จังหวัดหนองบัวลำภู สรุปได้ว่าหลักพุทธจริยศาสตร์ที่จะนำมาเพื่อใช้ในการดำเนินธุรกิจเพื่อให้เกิดเป็นธุรกิจสีขาวมีความเกี่ยวข้องกับหลักพุทธจริยศาสตร์หลายประการ และการนำหลักพุทธจริยศาสตร์มาใช้ในการดำเนินธุรกิจให้เป็นธุรกิจสีขาวจะต้องคำนึงว่าหลักพุทธจริยศาสตร์ในแต่หมวดนั้นจะนำไปใช้กับบุคคลกลุ่มใดเพื่อให้เกิดความเหมาะสม และเกิดประโยชน์สูงสุดในการดำเนินการ ซึ่งผู้วิจัยได้แบ่งประเด็นการดำเนิน

ธุรกิจสีขาวที่มีความเกี่ยวข้องกับบุคคลที่มีส่วนได้ส่วนเสียในการดำเนินธุรกิจ และจะนำหลักพุทธจริยศาสตร์ไปใช้เป็นเครื่องมือในการดำเนินการดังนี้

3.1 หลักพุทธจริยศาสตร์สำหรับการบริหารตน ได้นำพรหมวิหารธรรม 4 มาเป็นเครื่องมือการบริหารตนเพราะเป็นหลักในการสร้างคุณธรรมให้มีในใจตน ดังนี้ 1) เมตตา เป็นหลักที่ถูกนำมาใช้เพื่อสร้างจิตให้มีความรัก ปราปรณาดี ยากให้คนอื่นมีความสุข มีจิตอันแผ่เมตตา และคิดทำประโยชน์แก่ผู้อื่น ผู้นำที่ดีต้องฝึกปฏิบัติใช้หลักเมตตาเข้าไปปรับใช้ทุกอารมณ์ทุกความรู้สึกของตนเอง โดยมีจิตใจที่เมตตาปราณีแก่ทุกคนรอบตัว มีความปราปรณาดีให้ทุกคนมีความสุข ไม่สร้างความเดือดร้อนและทำให้คนอื่นไม่สบายใจ โดยใช้ประสบการณ์ชีวิตของตนเองที่สะสมมาถ่ายทอดสิ่งดีๆ ที่เป็นประโยชน์แก่เพื่อนร่วมงานให้ได้รับความรู้ และสิ่งดีๆ เพื่อสร้างสัมพันธภาพที่ดี 2) กรุณา เป็นความสงสาร มีจิตคิดจะช่วยผู้ร่วมงานหรือบุคลากรในองค์กรให้พ้นทุกข์ ใฝ่ใจในอันจะปลดเปลื้องบำบัดความทุกข์ยากเดือดร้อน หลักธรรมในข้อนี้ผู้นำองค์กรจะต้องมีเพราะเป็นการช่วยเหลือผู้อื่นในยามที่เขามีปัญหาทุกข์ลำบากในชีวิต ความกรุณาเป็นการหาหนทางให้เขาพ้นทุกข์ได้บุญกุศลอย่างยิ่งใหญ่ ทั้งบุญที่ได้ทำกับผู้อื่นและตนเองก็ได้ผลบุญนั้น 3) มุทิตา เป็นการแสดงความยินดีในเมื่อผู้อื่นอยู่ดีมีสุข มีจิตใจผ่องใสบันเทิง ประกอบด้วยอาการแช่มชื่นเบิกบานอยู่เสมอ ต่อผู้อื่นในยามปกติ พลอยยินดีเมื่อผู้อื่นเขาได้ดีมีสุข ผู้นำองค์กรจะต้องมีหลักธรรมข้อนี้

เพื่อจรรโลงองค์กรให้มีความรักสามัคคีกัน เมื่อใครได้ดีย่อมแสดงความยินดีด้วยความจริงใจ และมีมิตรไมตรีอย่างแท้จริง มีความยินดีเมื่อผู้อื่นมีความสุข มีการเลื่อนฐานะตำแหน่งหน้าที่การงานที่ดีขึ้น หรือมีชีวิตที่ดีขึ้น สิ่งเหล่านี้จะทำให้มีความรักความผูกพันซึ่งกันและกันในองค์กร และ 4) อุเบกขา เป็นการสร้างดุลยภาพของใจให้เป็นกลาง เมื่อเกิดปัญหาหรือผู้อื่นทำผิด ย่อมวางใจเป็นกลาง ถือความถูกต้อง ดังตามปฏิบัติต่อผู้อื่นอย่างเที่ยงธรรม ไม่ลำเอียงเข้าข้างฝ่ายใด ฝ่ายหนึ่งด้วยใจอคติ หลักธรรมในข้อนี้ผู้นำองค์กรจะต้องมีใจเป็นธรรม มองเห็นตามหลักเหตุผล สิ่งใดถูกผิดก็ยอมว่ากันไป ตามความเป็นจริง เห็นถูกผิดตามข้อเท็จจริง นอกจากนี้ผู้นำต้องมีจิตใจคอยสอดส่องดูแลบุคลากรในองค์กรอย่างเสมอภาคไม่เลือกที่รักมักที่ชัง เพราะถ้าเป็นเช่นจะเกิดความวุ่นวายขึ้นในองค์กร และจะเป็นปัจจัยที่จะนำไปสู่ความล้มเหลวขององค์กรที่ผู้เป็นผู้นำขาดความยุติธรรม

3.2 หลักพุทธจริยศาสตร์สำหรับการบริหารงานบุคคล ผู้วิจัยได้นำสังคหวัตถุ 4 มาเป็นแนวทางสำหรับการบริหารงานบุคคล เพื่อให้การดำเนินการทำธุรกิจเป็นสีขาวผู้วิจัยจึงหลักพุทธจริยศาสตร์คือ สังคหวัตถุ 4 มาเป็นแนวทางสำหรับการบริหารงานบุคคล ซึ่งมีผลการวิเคราะห์ ดังนี้ 1) ทาน คือ การแบ่งปันวัตถุสิ่งของ รวมถึงอุปกรณ์ในการทำงานหรือเอกสารที่ใช้ในการทำงาน เช่น หากเพื่อนร่วมงานขาดเหลืออุปกรณ์สิ่งของ ก็นำมาแบ่งปันกันใช้ การเริ่มต้นด้วยการแบ่งปันวัตถุสิ่งของภายนอก จะช่วยสร้างนิสัยให้บุคลากรในหน่วยงานมีความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ต่อกัน มีการให้ และรับ

เพราะนอกเหนือจากการแบ่งปันเรื่องของความรู้ ประสบการณ์ อันเป็นความรู้ที่ฝังอยู่ในตัวคนแล้ว การแบ่งปันเอกสารต่างๆ ที่ใช้ในการทำงานก็เป็นส่วนหนึ่งที่จะช่วยให้วงจรของความรู้มีการขับเคลื่อน โดยเป็นการแบ่งปันความรู้ที่เป็นความรู้ที่ชัดแจ้งด้วย 2) ปิยวาจา คือ การแบ่งปันคำพูดดีๆ คำพูดที่ไพเราะ พูดในสิ่งที่เป็ประโยชน์เหมาะกับกาลเทศะ พูดให้กำลังใจกัน ซึ่งในมุมมองของผู้เขียนเห็นว่า “ปิยวาจา” มีความสำคัญ มากต่อการจัดการความรู้ในองค์กรเพราะการจะนำเครื่องมือต่างๆ มาใช้ในกระบวนการจัดการ ความรู้ เพื่อที่จะดึงความรู้ที่ฝังอยู่ในตัวคนออกมาแลกเปลี่ยนกันนั้นต้องใช้ลักษณะของการ “พูดแลกเปลี่ยนกัน” เป็นหลัก 3) อตถจริยา คือ การแบ่งปันความรู้ การให้ความช่วยเหลือในสิ่งที่เป็ประโยชน์แก่ผู้อื่น การแบ่งปันความรู้และประสบการณ์ที่เป็นความรู้ที่ฝังอยู่ในตัวคนเป็นสิ่งที่ทำได้ยากกว่าการแบ่งปันความรู้ที่ชัดแจ้ง ดังนั้น หากองค์กรใดสามารถปลูกฝังให้บุคลากรในองค์กรมี “อตถจริยา” แล้ว ก็ไม่ใช่เรื่องยากอีกต่อไปที่จะทำให้คนในองค์กรมีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ซึ่งกัน และกัน รวมทั้งทำให้การแลกเปลี่ยนเรียนรู้เป็นส่วนหนึ่งของการทำงาน เพราะเมื่อเพื่อนร่วมงานขาดความรู้ในเรื่องใด หรือต้องการแลกเปลี่ยนความรู้ในเรื่องใด ผู้ที่มีความรู้ก็จะแบ่งปันให้โดยไม่หวงความรู้ หรือถ้าไม่ได้ขาดความรู้ แต่ขาดกำลังคน เพื่อนคนอื่น ๆ ก็ยินดีที่จะเข้าไปช่วยให้งานสำเร็จ หรืออาจเรียกได้ว่า ทำให้พนักงานในองค์กรเป็นกัลยาณมิตรต่อกัน และ 4) สมานัตตตา คือ การมีความประพฤติเสมอต้นเสมอปลาย การเป็นผู้มีความสม่ำเสมอ จริงใจ

ต่อกันความเสมอต้นเสมอปลายจะช่วยให้เกิดความรู้สึกปลอดภัย ไม่ระแวงกัน และเป็นการสร้างความไว้วางใจกัน เชื่อใจกันเพราะถ้าคนในองค์กรไม่มีความไว้วางใจกัน หรือไม่เชื่อใจกัน พนักงานก็จะไม่อยากรนำความรู้ประสบการณ์ เทคนิคในการทำงานต่างๆ มาแบ่งปันแลกเปลี่ยนเรียนรู้กัน ดังนั้น จึงถือได้ว่า “สมานัตตตา” เป็นแรงกระตุ้นในระยะยาวที่จะผลักดันให้คนในองค์กรเกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้กัน

4. หลักพุทธจริยศาสตร์สำหรับการครองงาน สรุปได้ว่า อิทธิบาท 4 ได้มีความสำคัญต่อการกระทำทุกอย่าง เช่น การดำเนินชีวิต การศึกษาเล่าเรียน การประกอบอาชีพ ที่ต้องประสบกับปัญหาและอุปสรรคต่างๆ ด้วยความอยากลำบากมากบ้างน้อยบ้างตามลักษณะงานที่ตนทำอยู่ หากผู้ประกอบการหรือผู้กระทำขาดธรรมะประจำใจจะทำให้การทำงานไม่บรรลุความสำเร็จ หรือถ้าประสบความสำเร็จก็จะทำให้ผลที่เกิดขึ้นไม่สมบูรณ์ ซึ่งเมื่อได้ทำการตรวจสอบแล้วจะพบว่าผู้ประกอบการหรือผู้ทำงานนั้นๆ ขาดคุณธรรมคือ อิทธิบาท 4 และยังพบว่า อิทธิบาท 4 นี้ เป็นธรรมที่คอยสกัดกั้นไม่ให้เกิดอุปสรรคที่จะมีผลต่อความสำเร็จ และเป็นแรงกระตุ้นเพื่อการเสริมแรงให้บุคคลมีกำลังใจในการดำเนินกิจกรรมหรืองานที่ตนทำอยู่ให้เกิดความสำเร็จตามวัตถุประสงค์ อิทธิบาท 4 เมื่อบำเพ็ญอย่างสมบูรณ์แล้วจะทำให้ผู้ปฏิบัติได้ประโยชน์ ดังนี้ 1) ฉันทะ เป็นประโยชน์ต่อมนุษย์ในลักษณะที่ทำหน้าที่เป็นข้าศึกต่อความเบื่อหน่าย ทำให้ผู้กระทำไม่เบื่อในการทำงานมีกำลังใจในการทำงานอย่างไม่ย่อท้อในงานที่ตนรักอย่าง

สร้างสรรค์ ไม่อ้างเหตุต่างๆ เช่น หนานัก ร้อนนัก แล้วไม่ทำงาน ผู้มีฉันทะจะทำให้การทำงานหนักเป็นงานเบาจากงานยากเป็นงานง่าย แต่ในทางตรงกันข้ามถ้าขาดฉันทะ จะทำให้เกิดความเบื่อหน่าย ท้อแท้ เป็นสาเหตุทำให้งานไม่ประสบความสำเร็จ และล่าช้าไม่ทันเวลาที่กำหนดไว้ 2) วิริยะ เป็นประโยชน์ต่อมนุษย์ในลักษณะที่ทำหน้าที่ในการกำจัดความเกียจคร้าน ทำให้การดำเนินงานเป็นไปอย่างต่อเนื่อง แต่ถ้าขาดวิริยะจะทำให้บุคคลนั้นมีความอ่อนแอไม่อยากทำงานที่ยาก และทำทนายบุคคลที่ขาดวิริยะจะเป็นคนหย่อนสมรรถภาพในการทำงาน และนำไปสู่ผลงานที่ขาดคุณภาพไปด้วย 3) จิตตะ เป็นประโยชน์ต่อมนุษย์ในลักษณะที่ทำหน้าที่ในการทำให้ทราบความเป็นไปของงานอย่างต่อเนื่อง เมื่อเกิดปัญหาในการทำงานก็สามารถแก้ไขปัญหที่เกิดขึ้นได้อย่างทันเหตุการณ์ แต่ถ้าขาดจิตตะ เมื่อเกิดปัญหาขึ้นจะไม่สามารถแก้ไขปัญหได้อย่างทันทั่วทั้งที่ และอาจนำไปสู่ความเสียหายมากขึ้น และ 4) วิมังสา เป็นประโยชน์ต่อมนุษย์ในลักษณะที่ทำหน้าที่ในการช่วยให้การทำงานไม่ผิดพลาดเพราะมีการตรวจสอบทบทวนกระบวนการในการทำงานอย่างต่อเนื่อง และมีการวางแผนในการทำงานต่อไปในอนาคต ถ้าขาดวิมังสาจะทำงานผิดๆ ถูกๆ เปลืองทุน เปลืองแรง เปลืองเวลา และทำให้โง่เขลา

5. อภิปรายผลการวิจัย

การทำวิจัยเรื่อง การวิเคราะห์การดำเนินธุรกิจสีขาวในทัศนะพุทธจริยศาสตร์ของสถานประกอบการในพื้นที่อำเภอเมือง จังหวัดหนองบัวลำภู

ผู้วิจัยได้พบประเด็นที่น่าสนใจหลายประเด็นจึงได้นำประเด็นที่น่าสนใจเหล่านั้นมาอภิปรายผล ดังนี้

1. การดำเนินธุรกิจของประกอบการในปัจจุบันเป็นไปเพื่อการแข่งขันเพื่อให้เกิดผลกำไรมากที่สุดด้วยการลดต้นทุนการผลิตสินค้า จนลืมเรื่องคุณภาพของสินค้า และการบริการ เพราะให้ความสำคัญในด้านผลกำไร และการแข่งขัน จึงทำให้เกิดผลกระทบโดยตรงต่อผู้บริโภค และผู้มารับบริการ นอกจากนี้สถานประกอบการต้องเผชิญกับปัญหาต่างๆ และส่งผลต่อการดำเนินธุรกิจ เช่น ปัญหาเรื่อง ทุน คน และการบริหารจัดการ ซึ่งสอดคล้องกับคำพอง งามภักดิ์ (2543) ได้ทำวิจัยเรื่อง ศึกษาเปรียบเทียบแนวคิดประโยชน์นิยมกับแนวคิดพระพุทธศาสนา พบว่า จริยธรรมทางธุรกิจเป็นสิ่งที่จำเป็นต่อการดำเนินการทางธุรกิจให้เกิดประโยชน์แก่ผู้ที่เกี่ยวข้องทั้งผู้ผลิต และผู้บริโภค ตลอดจนต้องเกิดประโยชน์แก่สังคมโดยรวมในเรื่องการรักษาสภาพแวดล้อมการใช้ทรัพยากรธรรมชาติอย่างประหยัดให้เกิดประโยชน์สูงสุดองค์กรธุรกิจควรมีส่วนในการให้บริการในการเสริมสร้างความรู้และสาธารณกุศลเพื่อให้ทุกคนได้รับความสุขในการดำเนินชีวิตกล่าวได้ว่าแนวคิดทั้งสองต่างเน้นที่ความเป็นประโยชน์เกื้อกูลแก่กันและกัน และซึ่งสอดคล้องกับสมบูรณ ศาลยาชีวิน และคณะ (2551) ได้ทำวิจัยเรื่อง จริยธรรมในการดำเนินธุรกิจของนักธุรกิจในประเทศไทยเปรียบเทียบกับนักธุรกิจในประเทศสหรัฐอเมริกา พบว่า นักธุรกิจไทยยึดปรัชญาจริยธรรมแนวสัมพัทธ์นิยมสูงกว่านักธุรกิจในประเทศสหรัฐอเมริกาอย่างมีนัยสำคัญสูงแสดงว่าการพิจารณาตัดสินความถูกต้อง

ทางจริยธรรมของนักธุรกิจในประเทศไทยจะไม่ค่อยยึดมั่นในหลักการความถูกต้องแต่จะพิจารณาโดยขึ้นอยู่กับเงื่อนไขและสถานการณ์ซึ่งเปลี่ยนแปลงได้และคำนึงถึงผลลัพธ์ของการกระทำมากกว่าอีกประการหนึ่งองค์กรธุรกิจในประเทศไทยมีค่านิยมทางจริยธรรมในองค์กรต่ำกว่าองค์กรธุรกิจในประเทศสหรัฐอเมริกา นักธุรกิจในประเทศไทยยังไม่เห็นความสำคัญมากนัก ว่าจริยธรรมจะมีส่วนทำให้ธุรกิจประสบความสำเร็จเมื่อเปรียบเทียบกับเรื่องการทำกำไรการแข่งขันคุณภาพของผลผลิตซึ่งให้ความสำคัญน้อยกว่าที่นักธุรกิจในประเทศสหรัฐอเมริกาอย่างชัดเจน เป็นต้น

2. พุทธจริยศาสตร์ที่นำมาใช้เป็นวิธีการดำเนินธุรกิจสีขาวเพื่อให้เกิดความเป็นธรรมและยั่งยืนของการดำเนินกิจกรรมทางธุรกิจเพราะหลักพุทธจริยศาสตร์เป็นหลักการที่จะนำมาพัฒนาพฤติกรรมของมนุษย์ที่แสดงออกทางกาย วาจา ใจ ซึ่งในการดำเนินกิจกรรมทางธุรกิจนั้นจะมีความเกี่ยวข้องกับบุคคลอื่นๆ ดังเพื่อสร้างสัมพันธภาพที่ดีใน ความเกี่ยวข้องนี้จำเป็นต้องนำหลักพุทธจริยศาสตร์มาใช้ดังนี้ หลักพรหมวิหารธรรม นำมาเพื่อพัฒนาตนเองเพื่อการครองตน หลักสังคหวัตถุ นำมาเพื่อสร้างมนุษยสัมพันธ์กับบุคคลผู้เกี่ยวข้อง และนำหลักอิทธิบาทธรรมมาใช้ในการครองงานที่จะนำไปสู่ความสำเร็จตามเป้าหมายที่ตั้งเอาไว้ ด้วยการครองตน ครองคน และครองงาน ซึ่งสอดคล้องกับ สุภาวดี นัมคณิสสรณ์ (2539) ได้ทำวิจัยเรื่อง ธุรกิจกับพุทธจริยธรรม พบว่า การเสนอทางออกในการแก้ปัญหาจริยธรรมในการประกอบธุรกิจก็คือการใช้พุทธจริยธรรมเป็นแนวทาง ซึ่งปรากฏว่าสามารถ

ช่วยแก้ปัญหาได้ กล่าวคือการประกอบธุรกิจตามแนวพุทธจริยธรรม ทำให้นักธุรกิจสามารถรักษาประสิทธิภาพในการผลิตได้โดยไม่ละเมิดจริยธรรมเป็นต้น ซึ่งสอดคล้องกับพระมหาสมโภช ฐิติญาณ (ศรีพันธ์) (2535) ได้ทำวิจัยเรื่อง “ศึกษาวิเคราะห์เศรษฐกิจตามแนวพระไตรปิฎก พบว่าเศรษฐกิจตามแนวพระไตรปิฎกมีแนวคิดว่ามนุษย์เป็นส่วนหนึ่งของธรรมชาติ การดำเนินกิจกรรมจึงควรให้สอดคล้องกับธรรมชาติ นอกจากนี้ความสุขที่เกิดจากการให้เปล่าเพื่อเป็นการพัฒนาคุณภาพชีวิตให้ยิ่งขึ้นไปซึ่งไม่มีการประเมินว่าขาดทุนหรือกำไรแต่อย่างใด ส่วนเกินที่บริจาคให้แก่สาธารณชนมีค่ามากกว่าการยึดครองแต่เพียงผู้เดียว วิธีการของพระพุทธศาสนาจึงมีความสอดคล้องกับบุคคล ระบบสังคม และสิ่งแวดล้อม

3. การดำเนินธุรกิจสีขาวในทัศนะพุทธจริยศาสตร์ของสถานประกอบการในพื้นที่อำเภอเมือง จังหวัดหนองบัวลำภู มีความเกี่ยวข้องกับบุคคลหลายฝ่าย การส่งเสริมให้บุคลากรในองค์กรเป็นสิ่งสำคัญที่ผู้ประการธุรกิจทุกประเภทจะต้องให้ความใส่ใจเพราะการสร้างความรักในองค์กรด้วยการทำให้ทุกคนมีความรู้สึกเป็นเจ้าของร่วมกันเป็นเหตุทำให้เกิดความรักสามัคคีมีความเคารพนับถือกัน ทำให้เกิดความอบอุ่นในในองค์กร การดูแล และได้ส่งเสริมพนักงานในหน่วยงานของตนจะนำไปสู่ความสำเร็จการประกอบการธุรกิจทุกอย่าง ซึ่งสอดคล้องกับพระธานี เขมธมโม (จำปา) (2550) ได้ทำวิจัยเรื่อง สัมมาอาชีวะในพระพุทธศาสนา พบว่า สัมมาอาชีวะเป็นมรรคปฏิบัติด้านศีลสิกขาเกื้อหนุนให้กระบวนการดำเนิน

ชีวิตเป็นไปอย่างพอดีและสมดุล โดยหลักการจะครอบคลุมการดำเนินชีวิตทั้งทางกาย วาจา ใจ และมีเป้าหมายอยู่ที่ความสุขหรือประโยชน์ทั้งสามด้าน ได้แก่ ประโยชน์ตน ประโยชน์ผู้อื่น และประโยชน์ทั้งสองฝ่าย การดำเนินชีวิตตามหลักสัมมาอาชีวะมีคุณค่าต่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตซึ่งจะนำไปสู่เป้าหมายที่ก่อให้เกิดความสุขมวลรวมของคนในสังคมมากยิ่งขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับพระครูพัฒนกิจจานุรักษ์ (สำเรียง เพ็ชราม) (2553) ได้ทำวิจัยเรื่อง การศึกษาหลักสัมมาอาชีวะของพุทธศาสนาที่ปรากฏในหลักเศรษฐกิจพอเพียง พบว่า พระพุทธศาสนามีหลักธรรมที่สอดคล้องกับนโยบายเศรษฐกิจพอเพียงซึ่งมีจุดมุ่งหมายให้เกิดความมั่นคงทางเศรษฐกิจ สามารถเป็นอยู่แบบพอมีพอกินให้พึ่งตนเองได้เศรษฐกิจพอเพียงตามหลักธรรมทางพระพุทธศาสนา คือ การดำรงชีวิตที่เรียบง่าย ประหยัดไม่ฟุ้งเฟ้อ ยึดทางสายกลาง ประกอบสัมมาอาชีพด้วยความขยันหมั่นเพียรสามารถพึ่งพาตนเองได้ ไม่ตกเป็นทาสอบายมุข

6. ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะการวิจัยครั้งต่อไป

1.1 ควรทำวิจัยเรื่อง กลยุทธ์การดำเนินธุรกิจสีขาวเพื่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตของผู้บริหารและพนักงาน

1.2 ควรทำวิจัยเรื่อง รูปแบบการมีส่วนร่วมของชุมชนในการดำเนินธุรกิจสีขาวเพื่อการพัฒนาเศรษฐกิจเชิงพุทธแบบมีส่วนร่วม

1.3 ควรทำวิจัยเรื่อง แนวทางการนำพุทธจริยศาสตร์มาใช้บริหารธุรกิจแบบมีส่วนร่วม

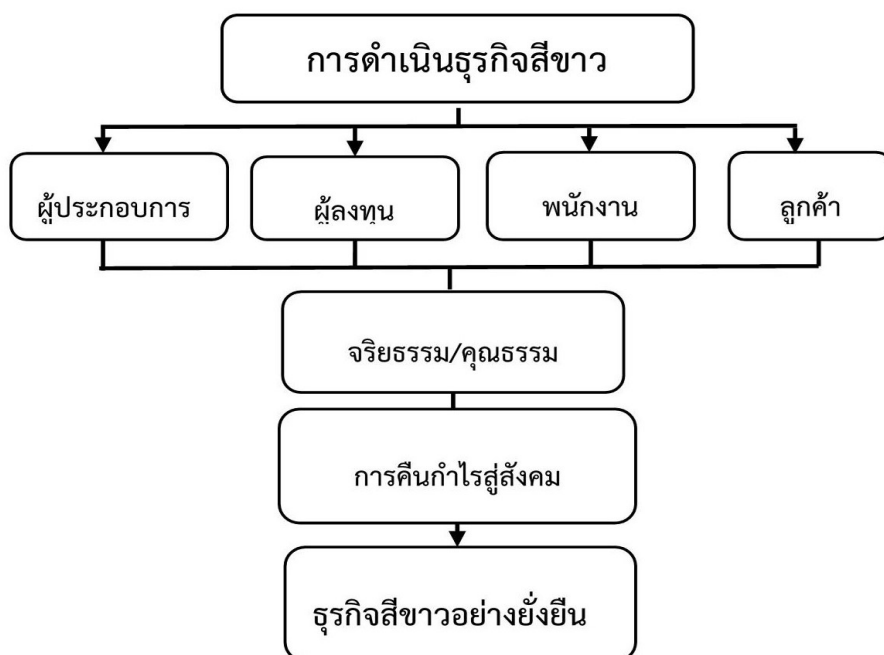

ของชุมชนสู่สินค้าหนึ่งหมู่บ้าน หนึ่งสินค้าในห้างสรรพสินค้า

7. องค์ความรู้ที่ได้รับ

การทำวิจัยเรื่อง การวิเคราะห์การดำเนินธุรกิจสีขาวในทัศนะพุทธจริยศาสตร์ของสถานประกอบการในพื้นที่อำเภอเมือง จังหวัดหนองบัวลำภู ทำให้ได้ความรู้ว่า การประกอบธุรกิจทุกอย่างจะต้องให้ความสำคัญกับทุกภาคส่วนในแบบองค์รวม ได้แก่ เจ้าของกิจการ ผู้ลงทุน พนักงาน และลูกค้า/

ผู้ใช้บริการ จะต้องได้ความเป็นธรรมทุกฝ่าย แม้ว่า การทำธุรกิจจะมีเป้าหมายที่สำคัญคือผลกำไรจากการประกอบการทำให้มีการแข่งขันด้วยวิธีการต่างๆ แต่การแข่งขันนี้จะต้องตั้งอยู่บนพื้นฐานหลักจริยธรรมทางธุรกิจ และผลกำไรที่เกิดจากการประกอบการจะต้องนำไปช่วยเหลือในการพัฒนาคุณภาพชีวิตของคนในสังคม และใช้เป็นต้นทุนในการร่วมพัฒนาสิ่งแวดล้อม ซึ่งวิธีการดังกล่าวนี้เป็นการคืนกำไรสู่สังคม และจะนำไปสู่การดำเนินธุรกิจสีขาวอย่างยั่งยืน สรุปเป็นแผนภูมิภาพได้ดังนี้

ภาพที่ 1 องค์ความรู้ที่ได้รับ

เอกสารอ้างอิง

คำพอง งามภักดิ์. (2543). จริยธรรมธุรกิจ: ศึกษาเปรียบเทียบแนวคิดประโยชน์นิยมกับแนวคิดพระพุทธศาสนา. (วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต). กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยมหิดล.

- พระครูพัฒนกิจจานุรักษ์ (สำเริง เพ็ชราม). (2553). *การศึกษาหลักสัมาอาชีวะของพุทธศาสนาที่ปรากฏในหลักเศรษฐกิจพอเพียง*. (วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต). พระนครศรีอยุธยา: มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- พระเทพเวที (ประยุทธ์ ปยุตโต). (2531). *เศรษฐศาสตร์แนวพุทธ*. กรุงเทพฯ: มูลนิธิโกลคิมทอง.
- พระธรรมปิฎก (ป.อ.ปยุตโต). (2540). *เศรษฐศาสตร์แนวพุทธ*. กรุงเทพฯ: สหธรรมิก.
- _____. (2545). *พจนานุกรมพุทธศาสตร์ฉบับประมวลธรรม*. (พิมพ์ครั้งที่ 11). กรุงเทพฯ: สหธรรมิก.
- พระธานี เขมธมโม (จำปา). (2550). *ศึกษาหลักสัมาอาชีวะในพระพุทธศาสนา*. (วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต). พระนครศรีอยุธยา: มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- พระพรหมคุณาภรณ์ (ป.อ.ปยุตโต). (2550). *ธรรมานุญชีวิต*. (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ: พิมพ์สวย.
- พระมหาสมโภช จิตฺตญาณ (ศรีพันธ์). (2535). *ศึกษาวิเคราะห์เศรษฐศาสตร์ตามแนวพระไตรปิฎก*. (วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต). พระนครศรีอยุธยา: มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย. (2539). *พระไตรปิฎกภาษาไทย ฉบับมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย*. กรุงเทพฯ: มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- รัตนา อัตภูมิสุวรรณ. (2542). *การศึกษาธุรกิจ*. กรุงเทพฯ: ศูนย์การพิมพ์แก่นจันทร์.
- ศักดิ์ชัย อนันต์ศรีชัย. (2550). *จริยศาสตร์ในการดำเนินธุรกิจของพระพุทธศาสนิกายเถรวาท*. (วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต). พระนครศรีอยุธยา: มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- สมคิด บางโม. (2519). *ธุรกิจทั่วไป*. (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ: นำอักษร.
- สมบูรณ์ ศาลยาชีวิน และคณะ. (2551). *จริยธรรมในการดำเนินธุรกิจของนักธุรกิจในประเทศไทยเปรียบเทียบกับนักธุรกิจในประเทศสหรัฐอเมริกา*. (รายงานการวิจัย). กรุงเทพฯ: สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย.
- สุภาวดี นัมคณิสสรณ์. (2539). *ธุรกิจกับพุทธจริยศาสตร์*. (วิทยานิพนธ์อักษรศาสตรมหาบัณฑิต). กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.